

Rekenkameronderzoek Burgerparticipatie

De rekenkamercommissie van Schagen deed onderzoek naar burgerparticipatie in de gemeente. De vraag die centraal stond was op welke manier de gemeente burgerparticipatie inzet bij de totstandkoming en/of uitvoering van haar beleid en in hoeverre dit effectief is. Dat onderzochten we langs de lijnen kaders en beleid en uitvoering in de praktijk. Daarbij heeft de rekenkamercommissie vier recente participatietrajecten onder de loep genomen inclusief een specifieke focus op ingezette instrumenten.

CONCLUSIE

De gemeente heeft hoge ambities met betrekking tot burgerparticipatie. Dit komt tot uiting in het collegeprogramma, waarin staat dat de gemeente streeft naar het hoogst mogelijke niveau van participatie. De gemeente Schagen heeft echter **geen beleidskader** op het gebied van burgerparticipatie. Hier wordt al enige tijd aan gewerkt maar het heeft nog niet geleid tot concrete handvatten voor het inrichten, monitoren en evalueren van participatietrajecten. Dit leidt in trajecten tot onduidelijke verwachtingen tussen raad, college en ambtelijke organisatie, maar werkt ook door in verwachtingen die inwoners hebben van participatietrajecten. In de onderzochte cases was niet altijd duidelijk hoe het participatieproces er uit zag en welke inbreng er werd verwacht. Inwoners hebben behoefte aan duidelijkheid op drie punten: (1) niveau van participatie, (2) beïnvloedbare ruimte en (3) planning.

VIER CASES

Renovatie Veersloot en Voorhuisstraat

Eind 2017 ontving de gemeente een brief van de bewoners van de Veersloot en Voorhuisstraat dat hun straat niet was meegenomen bij de bredere herinrichting van de buurt. Ook ontstonden er gevaarlijke situaties. Een gebrek aan financiële middelen was hier de oorzaak van. Begin 2020 werd de renovatie alsnog opgepakt in nauw overleg met de initiatiefnemers. Er werd gestreefd naar maximale inbreng en betrokkenheid, het gekozen participatieniveau was 'coproductie'.

- Inwoners namen het initiatief
- Klankbordgroep, bijeenkomsten, persoonlijk contact.
- De inwoners zijn zeer tevreden over hoe de uitvoering van de werkzaamheden is verlopen en het contact met projectleider en de aannemer.
- De aanloop kende een lange start.

Hoofdasen Tuitjenhorn

In 2018 startte de gemeente met het project 'reconstructie hoofdasen Tuitjenhorn'. Doel was om de leefomgeving duurzaam te reconstrueren. De gemeente heeft omwonenden betrokken bij de reconstructieplannen en wensen en ideeën opgehaald. Het traject liep forse vertraging op bij de inspraak doordat betrokkenen het niet eens konden worden over de inhoud. Uiteindelijk is het ontwerp technisch aangepast na de inspraak. Het gevolg hiervan is dat het ontwerp nu inhoudelijk afwijkt van de gemeentelijke ambities m.b.t. de klimaatadaptatiemaatregelen.

- De gemeente nam het initiatief.
- Inloopavond, klankbordgroep, workshops, informatiebijeenkomst, bewonersbrief, veldbezoek, website Samen.Schagen.nl.
- De gemeente streefde naar maximale inbreng en betrokkenheid van inwoners en gebruikte hiervoor een ruim palet aan middelen.
- Voor inwoners was onduidelijk welke inbreng van hen verwacht werd. Geen heldere afspraken tussen raad en college over hoe om te gaan met gemeentelijke ambities, bij afwijkende wensen vanuit de participatie.

RES 1.0

In de RES 1.0 staan de plannen voor duurzame opwekking van elektriciteit (zon en wind) in de regio. In de RES staan hiervoor concrete plekken, de zogenaamde zoekgebieden. Gemeenten leveren hier input voor aan op basis van lokale consultaties. Omdat er regionaal wordt samengewerkt had de gemeente weinig invloed op de invulling van het participatieproces. Wel heeft de gemeenteraad windmolens uit de RES 1.0 laten halen naar aanleiding van zorgen van inwoners. De zoekgebieden voor wind worden nu participatief uitgewerkt in de RES 2.0 (gepland voor 2023).

- De gemeente nam het initiatief.
- Scenario-ateliers, gesprekken met belanghebbenden, online informatiebijeenkomst, reactiemogelijkheid.
- De gemeente probeerde om bij dit complexe (abstracte) participatieproces transparant te communiceren via diverse middelen.
- De RES-regio NHN was bepalend in de participatiekeuzes. Zowel de gemeente als de raad zijn ontevreden over dit proces, maar er is ook geen initiatief genomen om iets extra's te doen bovenop het 'format' van de regio.

Hondenlooppveld

In 2019 ontving de gemeente een verzoek voor de aanleg van een hondenlooppveld in de wijk Groeneweg. De initiatiefnemers zijn daarbij ondersteund door de gebiedsregisseur. Zij hebben onder meer een draagvlakonderzoek uitgevoerd. Op de gekozen locatie op het Nespad kwamen vervolgens bezwaren binnen. De bezwarencommissie verklaarde deze ongegrond en het besluit bleef in stand. De bezwaarmakers zijn hier vervolgens over geïnformeerd.

- Inwoners namen het initiatief.
- Locatie-onderzoek, draagvlak-onderzoek, bijeenkomst, hoorzitting bezwaarmakers, informatiebrief.
- De gemeente gaf gehoor aan initiatiefnemers en ondersteunde hen met advies over het participatietraject.
- De gemeente had met bezwaarmakers nog beter in gesprek kunnen gaan over de randvoorwaarden (bv de tijden waarop het veldje toegankelijk is).

Rekenkameronderzoek Burgerparticipatie

BELANGRIJKSTE AANBEVELINGEN

College en raad

- Stel voor 2023 een integraal beleidskader voor participatie vast.

College

- Maak één iemand verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking van participatieprocessen.
- Gebruik meer tijd-, plaats- en -belang gebonden participatievormen in plaats van klankbordgroepen.
- Communiceer tijdig, duidelijk en volledig over het tijdspad en het traject voor participatie.
- Voeg een (online) enquête / flitspeiling toe aan de mix van digitale participatiemiddelen.
- Start met de participatietrechter en geef dit een plaats in het beleidskader.

Raad

- Bespreek met elkaar op welke wijze de raad zijn rol bij participatietrajecten wil invullen en verwerk dat in het beleidskader.
- Ga in gesprek met elkaar over hoe om te gaan met inspraak bij de raad na afloop van een participatieproces.
- Vraag het college om bij ieder raadsvoorstel verslag te doen over het doorlopen participatieproces.

